

აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტი
კვლევის დამოუკიდებლობისა და აკადემიური თავისუფლების პოლიტიკა
(Research Independence and Academic Freedom Policy)

I. მიზანი

1. წინამდებარე პოლიტიკის მიზანია აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტში აკადემიური თავისუფლებისა და კვლევის დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფა, დაცვა და გაძლიერება ინსტიტუციური პასუხისმგებლობის, ხარისხის უზრუნველყოფისა და ეთიკური სტანდარტების დაცვით.
2. პოლიტიკა ადგენს იმ პრინციპებსა და მექანიზმებს, რომელთა მეშვეობით უნივერსიტეტი უზრუნველყოფს:
 - აკადემიური პერსონალის, მკვლევარებისა და სტუდენტების თავისუფლებას სწავლების, კვლევის, გამოხატვისა და აკადემიური დისკუსიის პროცესში;
 - კვლევითი საქმიანობის დაცვას არაკანონიერი, არაეთიკური ან არაპროფესიული ჩარევისგან.

II. მოქმედების სფერო

1. პოლიტიკა ვრცელდება უნივერსიტეტის:
 - აკადემიურ და მოწვეულ პერსონალზე;
 - მკვლევარებზე;
 - დოქტორანტებზე, მაგისტრანტებსა და ბაკალავრიატის სტუდენტებზე - აკადემიური და კვლევითი საქმიანობის ფარგლებში;
 - ადმინისტრაციულ პერსონალზე - იმ ნაწილში, სადაც მათი საქმიანობა უკავშირდება აკადემიურ ან კვლევით პროცესს.
2. პოლიტიკა ვრცელდება უნივერსიტეტის ფარგლებში განხორციელებულ ყველა სასწავლო, კვლევით და აკადემიურ საქმიანობაზე, მათ შორის:
 - შიდა და გარე დაფინანსებულ კვლევებზე;
 - საერთაშორისო და ადგილობრივ პარტნიორებთან თანამშრომლობაზე.

III. სამართლებრივი საფუძველი

პოლიტიკა ეფუძნება:

- აკადემიური თავისუფლების საერთაშორისო პრინციპებს, მათ შორის უნივერსიტეტების ავტონომიისა და კვლევითი დამოუკიდებლობის აღიარებულ ნორმებს;
- ევროპის უმაღლესი განათლების სივრცეში ხარისხის უზრუნველყოფის სტანდარტებსა და სახელმძღვანელო პრინციპებს (ESG);
- ბოლონის პროცესის ღირებულებებს;
- საქართველოს კანონმდებლობას, უნივერსიტეტის წესდებასა და შიდა მარეგულირებელ აქტებს.

IV. ძირითადი ცნებები

1. **აკადემიური თავისუფლება** – აკადემიური საზოგადოების წევრთა უფლება თავისუფლად შეისწავლონ, ასწავლონ, გამოაქვეყნონ, განიხილონ და გაავრცელონ ცოდნა პროფესიული და ეთიკური სტანდარტების დაცვით.
2. **კვლევის დამოუკიდებლობა** – კვლევითი პროცესის, მეთოდოლოგიის, მონაცემთა ანალიზისა და შედეგების თავისუფლება ნებისმიერი არასათანადო ზეგავლენისგან.
3. **არასათანადო ზეგავლენა** – ნებისმიერი ზეწოლა, ინსტრუქცია ან გავლენა, რომელიც რეალურად ან პოტენციურად მიზნად ისახავს კვლევის ან სწავლების შინაარსის, შედეგების ან დასკვნების შეცვლას.

V. ძირითადი პრინციპები

უნივერსიტეტი აღიარებს და იცავს შემდეგ პრინციპებს:

- აკადემიური თავისუფლების ინსტიტუციური დაცვა და უნივერსიტეტის ავტონომია;
- კვლევითი საქმიანობის დამოუკიდებლობა და ობიექტურობა;
- აკადემიური პასუხისმგებლობა და ეთიკური სტანდარტების დაცვა;
- გამჭვირვალობა და ანგარიშვალდებულება;
- აკადემიური დისკუსიის პლურალიზმი და აზრთა მრავალფეროვნება.

VI. აკადემიური თავისუფლება

1. აკადემიურ პერსონალს უფლება აქვს:
 - დამოუკიდებლად განსაზღვროს სასწავლო კურსის შინაარსი, აირჩიოს სწავლების ეფექტური მეთოდები (მაგ. დისკუსია, პროექტზე დაფუძნებული სწავლება) და კვლევის სტრატეგიები;
 - მონაწილეობა მიიღოს აკადემიურ დებატებში და გამოხატოს პროფესიული მოსაზრებები;

- გამოაქვეყნოს კვლევის შედეგები ცენზურისა და ზეწოლის გარეშე.
- 2. აკადემიური თავისუფლება ხორციელდება აკადემიური პატიოსნების, კვლევის ეთიკისა და მოქმედი კანონმდებლობის დაცვით.

VII. კვლევის დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფა

1. უნივერსიტეტი უზრუნველყოფს, რომ:
 - კვლევის დაფინანსების წყარო არ ახდენდეს გავლენას კვლევის შედეგებზე და არ ქმნიდეს ინტერესთა კონფლიქტს;
 - დონორებს, სპონსორებსა და პარტნიორებს არ ჰქონდეთ უფლება ჩაერიონ კვლევის შინაარსში, მეთოდოლოგიასა და დასკვნებში;
 - კვლევის შედეგების გამოაქვეყნება არ შეიზღუდოს არაკანონიერი ან არაეთიკური მიზეზებით.
2. ნებისმიერი შეთანხმება კვლევის დაფინანსებაზე უნდა ითვალისწინებდეს კვლევის დამოუკიდებლობის დაცვის გარანტიებს.

VIII. დაუშვებელი ჩარევა

დაუშვებელია:

- აკადემიურ ან კვლევით საქმიანობაზე ზეწოლა ადმინისტრაციული, ფინანსური, პოლიტიკური ან სხვა პირდაპირი ან არაპირდაპირი გავლენით;
- აკადემიური პერსონალის დასჯა ან დისკრიმინაცია მათი აკადემიური პოზიციის ან კვლევის შედეგების გამო;
- კვლევის შედეგების შეცვლის, დამალვის ან დამახინჯების მოთხოვნა.

IX. დაცვა და რეაგირება

1. აკადემიური თავისუფლების ან კვლევის დამოუკიდებლობის შესაძლო დარღვევის შემთხვევაში, პირს უფლება აქვს მიმართოს:
 - ფაკულტეტის დეკანს;
 - ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურს;
 - კვლევის ეთიკის კომიტეტს (საჭიროების შემთხვევაში).
2. უნივერსიტეტი უზრუნველყოფს:
 - ინფორმაციის კონფიდენციალურობას;
 - შურისძიებისგან დაცვას, კეთილსინდისიერად გაკეთებული განცხადების შემთხვევაში.

X. მონიტორინგი და ანგარიშგება

1. პოლიტიკის განხორციელებას მონიტორინგს უწევს ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახური.

2. მონიტორინგის შედეგები შეიძლება აისახოს:
 - შიდა ხარისხის ანგარიშებში;
 - ინსტიტუციური თვითშეფასების დოკუმენტებში.

XI. დარღვევები და სანქციები

1. პოლიტიკის დარღვევა იწვევს პასუხისმგებლობას მოქმედი კანონმდებლობისა და უნივერსიტეტის შიდა რეგულაციების შესაბამისად.
2. სანქციები უნდა იყოს პროპორციული, სამართლიანი და გამჭვირვალე.

XII. პოლიტიკის რევიზია

1. პოლიტიკა ექვემდებარება გადახედვას პერიოდულად, მაგრამ არანაკლებ სამ წელიწადში ერთხელ.
2. ცვლილებები მტკიცდება უნივერსიტეტის წარმომადგენლობითი საბჭოს მიერ.
3. განახლებული ვერსია ქვეყნდება უნივერსიტეტის ვებგვერდზე.

XIII. ძალაში შესვლა

1. წინამდებარე პოლიტიკა ძალაში შედის წარმომადგენლობითი საბჭოს მიერ დამტკიცების დღიდან.